

Bijlage III: Aanbevelingen

Tips voor een goed energiegebruik:

Hieronder vindt u voorbeelden van laag of zeer redelijk geprijsde investeringen die het mogelijk maken energie te besparen in een woning.

Verwarming

- ☒ Programmeer de verwarmingsperiodes volgens het gebruik van de lokalen. Bij afwezigheid van meer dan een week kan u de verwarmingsketel zelfs uitschakelen.
- ☒ Stel de thermostaat in op een nachttemperatuur van 16 °C.
- ☒ Zet geen obstakels voor de radiatoren of de convectoren en dek ze niet af.
- ☒ Sluit de luiken en/of de overgordijnen 's avonds.
- ☒ U kan 6 tot 7 % besparen door de temperatuur een graad lager in te stellen.
- ☒ Zet de thermostatische kranen (die automatisch open en dicht gaan voor een constante temperatuur in de kamers) op stand 2 in de slaapkamers en op 3 in de andere kamers.
- ☒ Door uw verwarmingsketel regelmatig te onderhouden, kan u 3 tot 5 % besparen.

Sanitair warm water

- ☒ Gebruik indien mogelijk een spaardouchekop die minder water en dus minder energie verbruikt, voor een gelijk comfort als met een klassieke douchekop.
- ☒ Bestudeer de mogelijkheid van een zonneboilerinstallatie.

Ventilatie

- ☒ Zorg voor een goede verluchting die het mogelijk maakt de binnenlucht te verversen, het binnenklimaat te verbeteren voor de gebruikers en vocht- en gezondheidsproblemen in de woning te voorkomen.
- ☒ Indien u de kamers verlucht door de ramen open te zetten, doet u dit bij voorkeur buiten de verwarmingsperiodes.

Zomercomfort

- ☒ Gebruik overdag zonnegordijnen en luiken om de zonzon te beperken.
- ☒ Verlucht 's nachts zoveel mogelijk om de thermische massa van het gebouw af te koelen en de oververhitting overdag te bestrijden.

Verlichting

- ☒ Kies voor fluocompactlampen van klasse A of voor fluorescentielampen (TL) die minder energie verbruiken dan gloeilampen of halogeenlampen en een veel langere levensduur hebben.
- ☒ Houd lampen en verlichtingstoestellen stofvrij.

Burotica / audiovisueel

- ☒ Schakel toestellen die u slechts enkele uren per dag gebruikt uit, trek de stekker uit of gebruik een stekkerdoos.
- ☒ Kies energiezuinige toestellen.

Elektrische huishoudapparatuur

- ☒ Koop bij voorkeur toestellen met label A+ of A++. Bijvoorbeeld, de koelkast en de diepvriezer zijn verantwoordelijk voor 25 % van het elektriciteitsverbruik van een woning.
- ☒ Voor meer informatie, neem contact op met Leefmilieu Brussel-BIM op 02 775 75 11.

Tips voor een goed energiebeheer van het gebouw:

Hieronder vindt u voorbeelden van laag of zeer redelijk geprijsde investeringen die het mogelijk maken energie te besparen in een gebouw met bestemming “kantoren en diensten”.

Verwarming

- ☒ U kan 6 tot 7 % besparen door de dagtemperatuur een graad lager in te stellen.
- ☒ Door de nachttemperatuur in te stellen op 12 C in de plaats van 16 °C kan u ongeveer 20 % besparen op het totaalverbruik, zonder comfortverlies!
- ☒ Zet geen meubelen voor de radiatoren of convectoren en dek ze niet af.
- ☒ Stem de verwarmingscurve af op de bezetting van het gebouw en op het seizoen.
- ☒ Controleer de regeling en de afstelling van de verwarmingsketels.

Zomercomfort

- ☒ Gebruik overdag zonnegordijnen en luiken om de zonaanvoer te beperken.
- ☒ Profiteer van de nachtelijke afkoeling om het gebouw passief te koelen.

Koeling

- ☒ Vergroot de neutrale zone tussen de instelwaarde van de verwarming en die van de koeling.
- ☒ In periodes waarin de temperaturen te hoog kunnen oplopen, kan u profiteren van de nachtelijke koelte om de massa van het gebouw af te koelen.

Verlichting

- ☒ Vervang gloeilampen door fluocompactlampen.
- ☒ Vervang fluorescentiebuizen van 38 mm door buizen van 26 mm die 8 % minder verbruiken.
- ☒ Houd lampen en verlichtingstoestellen stofvrij.
- ☒ Deel de verlichtingscircuits op in homogene zones.
- ☒ Beperk de verlichting aan de hand van aanwezigheidsdetectoren of op basis van de bezettingsschema's van de lokalen.
- ☒ Profiteer van de natuurlijke verlichting om het kunstlicht te beperken en installeer dimbare elektronische voorschakelapparaten.

Burotica / audiovisueel

- ☒ Schakel toestellen die u slechts enkele uren per dag gebruikt uit, trek de stekker uit of gebruik een stekkerdoos.
- ☒ Kies voor energiezuinige schermen, printers en kopieertoestellen.
- ☒ Stel de automatische slaapfunctie in, in de plaats van screensavers.

Beheer van de installaties

- ☒ Voer een energieboekhouding in (meting, follow-up en analyse van het verbruik): dit is de eerste stap om zwakke punten en eventuele problemen in de installatie aan het licht te komen.

Tips voor een goed energiebeheer van het gebouw:

Hieronder vindt u voorbeelden van laag of zeer redelijk geprijsde investeringen die het mogelijk maken energie te besparen in een gebouw met bestemming "Onderwijs".

Verwarming

- ☒ U kan 6 tot 7 % besparen door de dagtemperatuur een graad lager in te stellen.
- ☒ Door de nachttemperatuur in te stellen op 12 °C in de plaats van 16 °C kan u ongeveer 20 % besparen op het totaalverbruik, zonder comfortverlies!
- ☒ Zet geen meubelen voor de radiatoren of convectoren en dek ze niet af.
- ☒ Stem de verwarmingscurve af op de bezetting van het gebouw en op het seizoen.
- ☒ Controleer de regeling en de afstelling van de verwarmingsketels.

Zomercomfort

- ☒ Gebruik overdag zonnegordijnen en luiken om de zonaanvoer te beperken.
- ☒ Profiteer van de nachtelijke afkoeling om het gebouw passief te koelen.

Sanitair warm water

- ☒ Door geen warm water ter beschikking te stellen in de sanitaire installaties, kan u besparen op energie en op installatiekosten!
- ☒ Installeer kranen met drukknoppen of aanwezigheidsdetectoren.

Verlichting

- ☒ Vervang gloeilampen door fluocompactlampen.
- ☒ Vervang fluorescentiebuizen van 38 mm door buizen van 26 mm die 8 % minder verbruiken.
- ☒ Houd lampen en verlichtingstoestellen stofvrij.
- ☒ Deel de verlichtingscircuits op in homogene zones.
- ☒ Beperk de verlichting aan de hand van aanwezigheidsdetectoren of op basis van de bezettingsschema's van de lokalen.
- ☒ Profiteer van de natuurlijke verlichting om het kunstlicht te beperken en installeer dimbare elektronische voorschakelapparaten.

Burotica / audiovisueel

- ☒ Schakel toestellen die u slechts enkele uren per dag gebruikt uit, trek de stekker uit of gebruik een stekkerdoos.
- ☒ Kies voor energiezuinige schermen, printers en kopieertoestellen.
- ☒ Stel de automatische slaapfunctie in, in de plaats van screensavers.

Beheer van de installaties

- ☒ Voer een energieboekhouding in (meting, follow-up en analyse van het verbruik): dit is de eerste stap om zwakke punten en eventuele problemen in de installatie aan het licht te komen.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 19 juni 2008 betreffende het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende het energieprestatiecertificaat voor nieuwe gebouwen die bestemd zijn voor wooneenheden, kantoren en diensten, en onderwijs.

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Ch. PICQUE

De Minister voor Leefmilieu, Energie en Waterbeleid,

Mevr. E. HUYTEBROECK